

دانشکده : تربیت معلم
(دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی)

عنوان پایان نامه:

ارزشیابی سطوح سه گانه (قصد شده، اجرا شده و کسب شده)
برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی دانشگاه علوم انتظامی به منظور ارائه الگو
(با تأکید بر برنامه دروس تخصصی)

نام دانشجو:

محمدعلی امیر تقوی

استاد راهنما:

دکتر مجید علی عسگری

اساتید مشاور

دکتر نعمت الله موسی پور

دکتر غلامرضا حاج حسین نژاد

سال ۱۳۹۰

Tarbiat Moalem University
Faculty of Psychology & Educational Sciences

Subject:

**Evaluating the Triple - Level (Intended, Implemented, & Attained)
curriculum of M.A. Police Operation Courses of I.R.I. Police
University to Present a Model
(with Emphasis on Specialized Courses)**

Advisor:

Majid Ali asgari Ph.D

Reader:

**Nematollah Mosapour Ph.D
Gholamreza Haj hoseini nejad Ph.D**

by:

Mohammad Ali Amir Taghavi

2011

چکیده

هدف پژوهش حاضر ارزشیابی برنامه درسی (قصدشده، اجرا شده و کسب شده) در دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی در دانشگاه علوم انتظامی و ارائه یک مدل برنامه درسی است برای این منظور، برنامه دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی: ۱- مدیریت پیشگیری از جرائم ۲- پلیس انتظامی تطبیقی ۳- مشارکت همگانی ۴- جغرافیای جرایم ۵- تجزیه و تحلیل وقایع انتظامی، در سه سطح برنامه درسی قصدشده، اجرا شده و کسب شده، مورد ارزشیابی قرار گرفته است تا از این طریق میزان انطباق بین سه سطح برنامه درسی در برنامه دروس دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی محرز گردد.

جامعه مورد مطالعه شامل کلیه مدرسان گروه انتظامی، مدرسان دروس تخصصی، دانشجویان و دانش آموختگان دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی بوده است. برای دادن پاسخ به سوالات تحقیق و ارائه یک مدل برنامه درسی، تحقیق در سه مرحله انجام گرفت. در مرحله اول، برنامه درسی قصدشده و میزان انطباق سر فصلهای پیش بینی شده با اهداف دروس، مورد ارزشیابی قرار گرفت. در مرحله دوم، برنامه درسی اجرا شده بررسی شد و میزان پیگیری اهداف، محتوا، روش های تدریس و شیوه های ارزشیابی برنامه درسی قصدشده در برنامه درسی اجراشده با توجه به امکانات و تجهیزات و آمادگی های لازم در دانشکده علوم انتظامی مورد بررسی قرار گرفت. در مرحله سوم صلاحیت های مورد نیاز پلیس که از طریق اجرای برنامه دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی در دانشجویان ایجاد می گردد، مورد پرسش قرار گرفت.

روش تحقیق حاضر از نوع توصیفی- پیمایشی یا موردی و ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه بوده است. یافته های تحقیق در سه مرحله بالا نشان می دهد که:

اولاً: در بین عناصر برنامه درسی قصد شده (سر فصلها با اهداف دروس) برنامه دروس تخصص دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی انطباق وجود دارد.

ثانیاً: در برنامه درسی اجرا شده برنامه دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد، میان فعالیت های تدریس گزینش شده، بیان اهداف درس، ارائه محتوای درس و در نهایت انجام شیوه ارزشیابی مدرسان با اهداف، محتوا، روش های تدریس و شیوه ارزشیابی برنامه درسی قصد شده، انطباق کمتری وجود دارد.

ثالثاً: برنامه درسی کسب شده دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی تا حدودی صلاحیت های پلیسی را در دانشجویان و دانش آموختگان دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی ایجاد کرده است و این امر بیانگر آن است که بین سطوح مختلف برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی انطباق کمتری وجود دارند. تجزیه و تحلیل مؤلفه های پرسشنامه برای برنامه درسی اجرا شده و کسب شده نشان داد که پرسشنامه های مذکور در هر دو سطح به مجموعه ای از کمبودها و نقایص اشاره دارد که اگر در برنامه درسی عملیات انتظامی در دانشکده علوم انتظامی مورد توجه و برطرف گردند، در افزایش سطح انطباق بین سطوح مختلف برنامه درسی مؤثر خواهند افتاد.

فهرست مطالب

شماره صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات طرح تحقیق

۲	۱-۱- مقدمه
۳	۲-۱- بیان مسئله
۵	۳-۱- سؤالات تحقیق
۵	۴-۱- ضرورت انجام تحقیق
۷	۵-۱- هدفهای تحقیق
۷	۶-۱- تعریف مفهومی و عملیاتی واژه ها و اصطلاحات
۷	۱-۶-۱- ارزشیابی
۸	۲-۶-۱- برنامه درسی
۸	۳-۶-۱- برنامه درسی قصد شده
۸	۴-۶-۱- برنامه درسی اجرا شده
۹	۵-۶-۱- برنامه درسی کسب شده
۹	۶-۶-۱- صلاحیت
۱۰	۷-۶-۱- صلاحیت های حرفه پلیس
۱۰	۸-۶-۱- الگو

فصل دوم: ادبیات تحقیق

۱۲	۱-۲- مفهوم برنامه ریزی درسی
۱۴	۲-۲- سطوح برنامه درسی

- الف) برنامه درسی آکادمیک یا آرمانی ۱۵
- ب) برنامه درسی اجتماعی ۱۵
- ج) برنامه درسی رسمی ۱۵
- د) برنامه درسی نهادی ۱۵
- هـ) برنامه درسی آموزشی ۱۵
- و) برنامه درسی اجراشده ۱۵
- ز) برنامه درسی تجربی ۱۶
- الف) برنامه درسی رسمی ۱۶
- ب) برنامه درسی اجرایی یا عملیاتی ۱۶
- ج) برنامه درسی پنهان ۱۸
- د) برنامه درسی پوچ ۱۸
- هـ) برنامه درسی فوق برنامه ۱۸
- ۱- برنامه درسی آرمانی یا توصیه شده ۲۰
- ۲- برنامه درسی مکتوب ۲۰
- ۳- برنامه درسی حمایت شده (تهیه شده) ۲۰
- ۴- برنامه درسی انتخاب شده یا تدریس شده ۲۱
- ۵- برنامه درسی آزمون شده ۲۱
- ۶- برنامه درسی یاد گرفته شده ۲۱
- ۷- برنامه درسی کلینیکی ۲۱
- ۸- برنامه درسی ملموس و عینی ۲۲
- ۲-۳- سطوح قصدشده، اجرا شده و کسب شده برنامه درسی ۲۲
- سطح اول ۲۳

.....	سطح دوم	۲۳
.....	سطح سوم	۲۴
.....	۴-۲- ارتباط میان سطوح (قصد شده، اجرا شده و کسب شده) برنامه درسی	۲۵
.....	۵-۲- عناصر برنامه درسی قصد شده	۲۷
.....	۵-۲-۱- هدف در برنامه درسی قصد شده	۲۷
.....	۵-۲-۱-۱- ویژگی های اهداف در برنامه درسی	۲۸
.....	۵-۲-۲- محتوای برنامه درسی قصد شده	۲۹
.....	۵-۲-۱-۲- ویژگی های محتوا	۲۹
.....	۵-۲-۳- روش های تدریس برنامه درسی قصد شده	۳۰
.....	۵-۲-۱-۳- ویژگی های روش های تدریس	۳۰
.....	۵-۲-۴- شیوه های ارزشیابی در برنامه درسی قصد شده	۳۱
.....	۵-۲-۱-۴- ویژگی های شیوه های ارزشیابی	۳۱
.....	۶-۲- برنامه درسی اجرا شده	۳۳
.....	۷-۲- برنامه درسی کسب شده	۳۳
.....	۸-۲- رویکردهای برنامه ریزی درسی	۳۴
.....	۸-۲-۱- رویکرد علمی - فنی	۳۵
.....	۸-۲-۱-۱- گرایش رفتاری	۳۵
.....	۸-۲-۲-۱- گرایش مدیریتی	۳۵
.....	۸-۲-۳-۱- گرایش سازمند	۳۶
.....	۸-۲-۴-۱- گرایش علمی	۳۶
.....	۸-۲-۲- رویکرد غیرعلمی - غیر فنی	۳۷
.....	۸-۲-۱-۲- گرایش انسانگرا	۳۷

۳۷	۲-۸-۲- گرایش بازسازی مفهومی
۳۷	۲-۹-۲- مراحل برنامه ریزی درسی
۳۹	۲-۹-۱- نیازسنجی
۳۹	۲-۹-۲- طراحی برنامه درسی
۴۰	۲-۹-۳- اجرا
۴۰	۲-۹-۴- ارزشیابی
۴۲	۲-۱۰-۱- دیدگاههای اساسی در برنامه ریزی درسی
۴۲	۲-۱۰-۱- دیدگاه رفتاری
۴۲	۲-۱۰-۲- دیدگاه موضوعی
۴۲	۲-۱۰-۳- دیدگاه اجتماعی
۴۲	۲-۱۰-۴- دیدگاه فرآیند شناختی
۴۳	۲-۱۰-۵- دیدگاه رشدگرا
۴۳	۲-۱۰-۶- دیدگاه انسان گرایانه
۴۳	۲-۱۰-۷- دیدگاه ماورای فردی یا کل گرایانه
۴۴	۲-۱۱-۱- الگوهای برنامه ریزی درسی
۴۴	۲-۱۱-۱- الگوی مبتنی بر هدف
۴۵	۲-۱۱-۲- الگوی تعاملی
۴۷	۲-۱۲-۱- برنامه درسی میان رشته ای و فرارشته ای
۴۷	۲-۱۲-۱- انواع شیوه های سازمان دهی و مواد آموزشی
۴۷	۲-۱۲-۱-۱- سازمان دهی براساس رشته های علمی
۴۹	۲-۱۲-۱-۲- شیوه موازی سازی رشته ها
۴۹	۲-۱۲-۱-۳- شیوه سازمان دهی چند رشته ای

- ۵۰ ۲-۱۲-۱-۴- شیوه سازمان دهی بین رشته ای
- ۵۱ ۲-۱۲-۱-۵- شیوه سازمان دهی فرارشته ای
- ۵۳ ۲-۱۳- برنامه درسی در دانشگاه علوم انتظامی (دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی)
- ۵۳ ۲-۱۳-۱- مشخصات کلی برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی
- ۵۳ ۲-۱۳-۱-۱- هدف
- ۵۳ ۲-۱۳-۲- تعریف
- ۵۳ ۲-۱۳-۳- ضرورت و اهمیت
- ۵۴ ۲-۱۳-۴- نقش و توانایی فارغ التحصیلان
- ۵۴ ۲-۱۳-۵- طول دوره و شکل نظام آموزشی
- ۵۴ ۲-۱۳-۶- نوع و تعداد واحدهای درسی
- ۵۵ ۲-۱۳-۷- جدول دروس
- ۵۶ ۲-۱۴- مراحل برنامه درسی عملیات انتظامی
- ۵۷ ۲-۱۵- سطوح دوره های تحصیلی برنامه درسی عملیات انتظامی
- ۵۷ ۲-۱۶- مفهوم ارزشیابی
- ۵۹ ۲-۱۷- انواع ارزشیابی
- ۵۹ ۲-۱۷-۱- ارزشیابی تکوینی
- ۵۹ ۲-۱۷-۲- ارزشیابی مجموعی (تراکمی)
- ۶۴ ۲-۱۸- جایگاه ارزشیابی در فرآیند برنامه ریزی درسی
- ۶۰ ۲-۱۹- مراحل ارزشیابی برنامه درسی
- ۶۱ ۲-۲۰- نقش ارزشیابی در مراحل گوناگون برنامه درسی
- ۶۱ ۲-۲۰-۱- ارزشیابی در مرحله نیازسنجی و تعیین هدفهای کلی برنامه
- ۶۱ ۲-۲۰-۲- ارزشیابی در مرحله گزینش و سازمان دهی محتوای برنامه ارزشیابی نمونه برنامه

- ۲-۲۰-۳- ارزشیابی نسخه اولیه برنامه درسی (آزمایش اولیه و تجدیدنظر)..... ۶۲
- ۲-۲۰-۴- ارزشیابی از طریق اجرای آزمایشی برنامه..... ۶۲
- ۲-۲۰-۵- ارزشیابی اجرای سراسری برنامه (ارزشیابی مجموعی و کنترل کیفیت)..... ۶۳
- ۲-۲۱- اقدامات مورد نیاز برای تهیه یک طرح ارزشیابی از برنامه درسی..... ۶۳
- ۲-۲۲- زمینه های مختلف برای ارزشیابی برنامه های درسی ۲-۲۵-۱- ارزشیابی وضعیت موجود نظام آموزشی و رابطه آن با برنامه درسی..... ۶۴
- ۲-۲۲-۱- ارزشیابی وضعیت موجود نظام آموزشی و رابطه آن با برنامه درسی..... ۶۴
- ۲-۲۲-۲- ارزشیابی به منظور طراحی برنامه درسی..... ۶۵
- ۲-۲۲-۳- ارزشیابی اجرای برنامه درسی..... ۶۵
- ۲-۲۲-۴- ارزشیابی به منظور بهبود برنامه درسی..... ۶۶
- ۲-۲۲-۵- ارزشیابی به منظور تأیید برنامه..... ۶۶
- ۲-۲۳- مروری بر پژوهش های انجام شده در حوزه ارزشیابی برنامه درسی..... ۶۷
- ۲-۲۴- جمع بندی مطالب..... ۷۳
- ۲-۲۴-۱- رویکرد برنامه درسی عملیات انتظامی..... ۷۳
- ۲-۲۴-۲- اهداف برنامه درسی عملیات انتظامی..... ۷۳
- ۲-۲۴-۳- منابع انتخاب اهداف..... ۷۴

فصل سوم: روش تحقیق

- ۳-۱- مقدمه..... ۷۷
- ۳-۲- روش تحقیق..... ۷۷
- ۳-۳- جامعه آماری و حجم نمونه..... ۷۸
- ۳-۴- متغیرهای مورد مطالعه..... ۷۹

۷۹	۵-۳- ابزار جمع آوری اطلاعات
۷۹	۳-۵-۱- پرسشنامه مربوط به سنجش میزان انطباق اهداف و سرفصل های برنامه دروس عملیات انتظامی با صلاحیت های پلیسی پیش بینی شده
۸۰	۳-۵-۲- پرسشنامه های مربوط به سنجش میزان انطباق برنامه درسی اجرا شده با برنامه درسی قصد شده دوره عملیات انتظامی
۸۲	۳-۵-۳- پرسشنامه های مربوط به سنجش میزان تحقق صلاحیت های پلیسی در دانشجویان و دانش آموختگان از طریق فرآیند اجرایی برنامه دروس عملیات انتظامی
۸۲	۳-۶- روایی و اعتبار پرسشنامه ها
۸۴	۳-۷- روش تحلیل داده ها

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۸۷	۴-۱- مقدمه
۸۸	۴-۲- توصیف داده ها
۸۸	۴-۲-۱- اهداف برنامه دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی
۸۹	۴-۲-۲- محتوای برنامه دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی
۹۱	۴-۲-۳- چگونگی احراز صلاحیتهای پلیسی از برنامه دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی
۹۳	۴-۲-۴- طول و نحوه اجرای برنامه دروس دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی
۹۵	۴-۳- سؤالات تحقیق
۹۵	۴-۳-۱- انطباق سرفصل های پیش بینی شده در دروس تخصصی دوره عملیات انتظامی با اهداف دروس چگونه است؟
۹۵	الف) درس پیشگیری از جرایم
۹۷	ب) درس پلیس انتظامی تطبیقی
۹۸	ج) درس مشارکت همگانی
۹۹	د) درس جغرافیای جرایم

- و) درس تجزیه و تحلیل وقایع انتظامی..... ۱۰۰
- ۴-۳-۲- هم خوانی محتوای دروس تخصصی با صلاحیت های پلیسی پیش بینی شده چگونه است؟..... ۱۰۵
- الف) صلاحیت برنامه ریزی عملیات انتظامی..... ۱۰۶
- ب) صلاحیت اجرای عملیات انتظامی..... ۱۰۷
- ت) صلاحیت ارزشیابی و تحلیل عملیات انتظامی..... ۱۰۸
- ث) صلاحیت مفهوم پیشگیری..... ۱۰۹
- ج) صلاحیت پیشگیری در قوانین جمهوری اسلامی..... ۱۱۰
- ح) صلاحیت پیشگیری از انواع جرم ها..... ۱۱۰
- خ) صلاحیت روش ها و فنون پیشگیری انتظامی..... ۱۱۲
- د) صلاحیت دانش جدید پلیسی..... ۱۱۳
- ۴-۳-۳- میزان انطباق برنامه درسی اجرا شده با قصد شده در برنامه دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی چگونه است؟..... ۱۱۵
- الف) درس مدیریت پیشگیری از جرائم..... ۱۱۵
- ب) درس پلیس انتظامی تطبیقی..... ۱۱۹
- ج) درس مشارکت همگانی..... ۱۲۳
- د) درس جغرافیای جرائم..... ۱۲۶
- ه) درس تجزیه و تحلیل وقایع انتظامی..... ۱۲۹
- ۴-۳-۴- فرایند اجرایی برنامه دروس تخصصی تا چه میزان صلاحیت های پلیسی را در دانش آموختگان ایجاد کرده است؟..... ۱۳۴
- ۴-۳-۴-۱- نظر دانشجویان..... ۱۳۵
- الف) صلاحیت برنامه ریزی عملیات انتظامی..... ۱۳۵
- ب) صلاحیت اجرای عملیات انتظامی..... ۱۳۶
- ج) صلاحیت ارزشیابی و تحلیل عملیات انتظامی..... ۱۴۵

۱۳۹(د) صلاحیت مفهوم پیشگیری
۱۳۹(ه) صلاحیت پیشگیری در قوانین جمهوری اسلامی
۱۴۰(و) صلاحیت پیشگیری از انواع جرم ها
۱۴۱(ز) صلاحیت روشها و فنون پیشگیری انتظامی
۱۴۱(ح) صلاحیت دانش پلیسی
۱۴۴۴-۳-۲- نظر دانش آموختگان
۱۴۴(الف) صلاحیت برنامه ریزی عملیات انتظامی
۱۴۵(ب) صلاحیت اجرای عملیات انتظامی
۱۴۶(ج) صلاحیت ارزشیابی و تحلیل عملیات انتظامی
۱۴۷(د) صلاحیت مفهوم پیشگیری
۱۴۸(ه) صلاحیت پیشگیری در قوانین جمهوری اسلامی
۱۴۸(و) صلاحیت پیشگیری از انواع جرم ها
۱۴۹(ز) صلاحیت روشها و فنون پیشگیری انتظامی
۱۴۹(ح) صلاحیت دانش جدید پلیسی

فصل پنجم: نتایج و پیشنهادها

۱۵۵۱-۵- مقدمه
۱۵۵۲-۵- نتیجه گیری
۱۵۵۱-۲-۵- میزان انطباق سرفصل های پیش بینی شده با اهداف
۱۵۶۲-۲-۵- میزان همخوانی محتوا با صلاحیت های پلیسی پیش بینی شده
۱۵۶۳-۲-۵- میزان انطباق برنامه درسی اجرا شده با قصد شده
۱۵۸۴-۲-۵- فرآیند اجرایی برنامه دروس تخصصی در ایجاد صلاحیت های پلیسی

۱۵۹	۵-۲-۵ - الگوی منتج از نتایج تحقیق در مورد میزان انطباق سطوح سه گانه برنامه درسی
۱۶۲	۶-۲-۵ بحث در مورد نتایج
۱۶۵	۷-۲-۵ فرآیند الگوی پیشنهادی برنامه درسی عملیات انتظامی
۱۷۱	۳-۵- اجزاء و عناصر الگوی پیشنهادی برنامه درسی عملیات انتظامی
۱۷۱	۱-۳-۵ عناصر برنامه درسی قصد شده عملیات انتظامی
۱۷۲	۲-۳-۵ عناصر برنامه درسی اجرا شده
۱۷۲	۳-۳-۵ برنامه درسی کسب شده
۱۷۳	۴-۵- فعالیت های ویژه برای کاهش فاصله سه برنامه (قصد شده ، اجرا شده و کسب شده) با استفاده از مدل پیشنهادی
۱۷۳	۵-۵ پیشنهادها
۱۷۵	۶-۵ محدودیت های تحقیق
۱۷۶	فهرست منابع فارسی
۸۱۱	فهرست منابع لاتین
۱۸۴	چکیده انگلیسی
۱۸۵	ضمائم و پیوست ها

فهرست جداول

- جدول ۱-۲- سطوح برنامه درسی از دیدگاه کلاین، گودلد و پوزنر ۱۴
- جدول ۲-۲- انواع برنامه درسی از نظر برخی صاحب‌نظران ۲۲
- جدول ۳-۲- سطوح برنامه درسی ۲۵
- جدول ۴-۲- مربوط به مراحل برنامه ریزی درسی ۳۸
- جدول ۵-۲- سطح برنامه آموزش تلفیقی کتی لیک با ذکر مزایا و معایب به نقل از رئیس دانا ۵۲
- جدول ۶-۲- دروس کمبود دوره کارشناسی ارشد انتظامی ۵۵
- جدول ۷-۲- دروس پژوهشی دوره کارشناسی ارشد انتظامی ۵۵
- جدول ۸-۲- دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد انتظامی ۵۶
- جدول ۱-۳- عناوین پرسشنامه ها و تعداد گویه های مربوط به هر پرسشنامه ۸۱
- جدول ۳-۲- میزان پایایی پرسشنامه های دروس تخصصی عملیات انتظامی براساس روش آلفای گرانباخ ۸۳
- جدول ۱-۴- اهداف دروس تخصصی دوره عملیات انتظامی ۸۸
- جدول ۲-۴- سرفصلها و محتوای دروس تخصصی عملیات انتظامی ۸۹
- جدول ۳-۴- مجموعه تواناییهای مربوط به صلاحیت پلیسی (حاصل از پرسشنامه تکمیل شده توسط مدرسان دروس تخصصی) ۹۱
- جدول ۴-۴- دروس کمبود دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی ۹۴
- جدول ۵-۴- دروس پژوهشی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی ۹۴
- جدول ۶-۴- دروس تخصصی دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی ۹۵
- جدول ۷-۴- نتایج مطابقت سرفصلهای برنامه درسی قصد شده مدیریت پیشگیری از جرائم با اهداف درس ۹۶
- جدول ۸-۴- نتایج مطابقت سرفصلهای برنامه درسی قصد شده پلیس انتظامی تطبیقی با اهداف درس ۹۷
- جدول ۹-۴- نتایج مطابقت سرفصلهای برنامه درسی قصد شده مشارکت همگانی با اهداف درس ۹۹
- جدول ۱۰-۴- نتایج مطابقت سرفصلهای برنامه درسی قصد شده جغرافیای جرائم با اهداف درس ۱۰۰

- ۱۱-۴- نتایج مطابقت سرفصلهای برنامه درسی قصد شده تجزیه و تحلیل وقایع انتظامی با اهداف درس..... ۱۰۱
- جدول ۴-۱۲- جمع بندی نتایج حاصل از تحلیل داده های کیفی مربوط به سوال اول..... ۱۰۲
- جدول ۴-۱۳- میزان تطابق اهداف و محتوا با توانایی های مربوط به صلاحیت برنامه ریزی عملیات انتظامی در برنامه
درس تخصصی..... ۱۰۶
- جدول ۴-۱۴- میزان تطابق اهداف و محتوا با توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی اجرای عملیات انتظامی در برنامه
درس تخصصی..... ۱۰۷
- جدول ۴-۱۵- میزان تطابق اهداف و محتوا با توانایی های مربوط به صلاحیت ارزشیابی و تحلیل عملیات انتظامی در برنامه
درس تخصصی..... ۱۰۸
- جدول ۴-۱۶- میزان تطابق اهداف و محتوا با توانایی های مربوط به صلاحیت فهم پیشگیری در برنامه درس تخصصی..... ۱۰۹
- جدول ۴-۱۷- میزان تطابق اهداف و محتوا با توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی پیش بینی شده پیشگیری در قوانین جمهوری اسلامی
در برنامه درس تخصصی..... ۱۱۰
- جدول ۴-۱۸- میزان تطابق اهداف و محتوا با توانایی های جزئی مربوط به صلاحیت پیشگیری از انواع جرم ها در برنامه
درس تخصصی..... ۱۱۱
- جدول ۴-۱۹- میزان تطابق اهداف و محتوا با توانایی های جزئی مربوط به صلاحیت روشها و فنون پیشگیری انتظامی در برنامه
درس تخصصی..... ۱۱۲
- جدول ۴-۲۰- میزان تطابق اهداف و محتوا با توانایی های مربوط به صلاحیت دانش جدید پلیسی در برنامه درس تخصصی..... ۱۱۳
- جدول ۴-۲۱- جمع بندی نتایج حاصل از تحلیل های مربوط به سوال دوم..... ۱۱۴
- جدول ۴-۲۲- میزان توجه به اهداف برنامه درس مدیریت پیشگیری از جرائم در اجرا..... ۱۱۶
- جدول ۴-۲۳- میزان توجه به محتوای برنامه درسی مدیریت پیشگیری از جرائم در اجرا..... ۱۱۷
- جدول ۴-۲۴- میزان توجه به روش های تدریس مدیریت پیشگیری از جرائم در اجرا..... ۱۱۸
- جدول ۴-۲۵- میزان توجه به شیوه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مدیریت پیشگیری از جرائم در اجرا..... ۱۱۹
- جدول ۴-۲۶- میزان توجه به اهداف درس پلیس انتظامی تطبیقی..... ۱۱۹
- جدول ۴-۲۷- میزان توجه به محتوای درس پلیس انتظامی تطبیقی در اجرا..... ۱۲۰
- جدول ۴-۲۸- میزان توجه به روشهای تدریس درس پلیس انتظامی تطبیقی در اجرا..... ۱۲۲

- جدول ۴-۲۹- میزان توجه به ارزشیابی پیشرفت تحصیلی درس پلیس انتظامی تطبیقی در اجرا..... ۱۲۳
- جدول ۴-۳۰- میزان توجه به اهداف درس مشارکت همگانی در اجرا..... ۱۲۳
- جدول ۴-۳۱- میزان توجه به محتوای درس مشارکت همگانی در اجرا..... ۱۲۴
- جدول ۴-۳۲- میزان توجه به روش های تدریس درس مشارکت همگانی در اجرا..... ۱۲۵
- جدول ۴-۳۳- میزان توجه به ارزشیابی پیشرفت تحصیلی درس مشارکت همگانی..... ۱۲۶
- جدول ۴-۳۴- میزان توجه به اهداف درس جغرافیای جرائم در اجرا..... ۱۲۶
- جدول ۴-۳۵- میزان توجه به محتوای درس جغرافیای جرائم در اجرا..... ۱۲۷
- جدول ۴-۳۶- میزان توجه به روش های تدریس درس جغرافیای جرائم در اجرا..... ۱۲۸
- جدول ۴-۳۷- میزان توجه به ارزشیابی پیشرفت تحصیلی درس جغرافیای جرائم در اجرا..... ۱۲۹
- جدول ۴-۳۸- میزان توجه به اهداف درس تجزیه و تحلیل وقایع انتظامی در اجرا..... ۱۲۹
- جدول ۴-۳۹- میزان توجه به محتوای درس تجزیه و تحلیل وقایع انتظامی در اجرا..... ۱۳۰
- جدول ۴-۴۰- میزان توجه به روش های تدریس درس تجزیه و تحلیل وقایع انتظامی در اجرا..... ۱۳۲
- جدول ۴-۴۱- میزان توجه به شیوه های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی درس تجزیه و تحلیل وقایع انتظامی در اجرا..... ۱۳۳
- جدول ۴-۴۲- جمع بندی نتایج مربوط به اهداف، محتوا، روش تدریس و شیوه ارزشیابی در همه دروس..... ۱۳۳
- جدول ۴-۴۳- توانایی های مربوط به صلاحیت برنامه ریزی عملیات انتظامی در برنامه دروس تخصصی..... ۱۳۶
- جدول ۴-۴۴- توانایی های مربوط به صلاحیت اجرای عملیات انتظامی در برنامه دروس تخصصی..... ۱۳۷
- جدول ۴-۴۵- توانایی های مربوط به صلاحیت ارزشیابی و تحلیل عملیات انتظامی در برنامه دروس تخصصی..... ۱۳۸
- جدول ۴-۴۶- توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی فهم پیشگیری در برنامه دروس تخصصی..... ۱۳۹
- جدول ۴-۴۷- توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی پیشگیری در قوانین جمهوری اسلامی در برنامه دروس تخصصی..... ۱۳۹
- جدول ۴-۴۸- توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی پیشگیری از انواع جرم ها در برنامه دروس تخصصی..... ۱۴۰
- جدول ۴-۴۹- توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی روش ها و فنون پیشگیری انتظامی در برنامه دروس تخصصی..... ۱۴۱
- جدول ۴-۵۰- توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی دانش جدید پلیسی در برنامه دروس تخصصی..... ۱۴۲

- جدول ۴-۵۱- جمع بندی نتایج سوال چهارم در هشت صلاحیت ۱۴۳
- جدول ۴-۵۲- میزان تحقق توانایی های مربوط به صلاحیت برنامه ریزی عملیات انتظامی در برنامه دروس تخصصی ۱۴۴
- جدول ۴-۵۳- میزان تحقق توانایی های مربوط به صلاحیت اجرای عملیات انتظامی در برنامه دروس تخصصی ۱۴۴
- جدول ۴-۵۴- میزان تحقق توانایی های مربوط به صلاحیت ارزشیابی و تحلیل عملیات انتظامی در برنامه دروس تخصصی ۱۴۶
- جدول ۴-۵۵- میزان تحقق توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی مفهوم پیشگیری در برنامه دروس تخصصی ۱۴۷
- جدول ۴-۵۶- میزان تحقق توانایی های مربوط به صلاحیت پلیس پیشگیری در قوانین جمهوری اسلامی در برنامه دروس تخصصی ۱۴۸
- جدول ۴-۵۷- میزان تحقق توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی پیشگیری از انواع جرم ها در برنامه دروس تخصصی ۱۴۹
- جدول ۴-۵۸- میزان تحقق توانایی های مربوط به صلاحیت پلیسی روشها و فنون پیشگیری انتظامی در برنامه دروس تخصصی ۱۵۰
- جدول ۴-۵۹- میزان تحقق تواناییهای مربوط به صلاحیت پلیسی دانش جدید پلیسی در برنامه دروس تخصصی ۱۵۱
- جدول ۴-۶۰- جمع بندی نتایج سوال چهارم در هشت صلاحیت ۱۵۲
- جدول ۴-۶۱- جمع بندی نتایج سوال چهارم در هشت صلاحیت بر اساس نظر دانشجویان و دانش آموختگان ۱۵۳
- جدول ۱-۵ نتایج مصاحبه با مدرسان دروس تخصصی عملیات انتظامی پیرامون مشکلات اجرایی هر یک از دروس و راه حل های پیشنهادی برای رفع آنها به منظور افزایش میزان انطباق بین برنامه درسی اجرا شده با برنامه درسی قصد شده ۱۶۷
- جدول ۲-۵ ج مصاحبه با دانش آموختگان دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی در رابطه با دلایل عدم تحقق صلاحیت های پلیسی از طریق اجرای برنامه درسی (N=15) ۱۶۸

فهرست نمودارها و شکل ها

- شکل ۱-۲- ارتباط میان سطوح قصد شده، اجرا شده و کسب شده برنامه درسی (فتحی واجارگاه ۱۳۸۵)..... ۲۶
- شکل ۲-۲- ارتباط میان سطوح برنامه درسی (فتحی واجارگاه ۱۳۸۵)..... ۲۷
- نمودار ۱-۲- ویژگی های عناصر برنامه درسی قصد شده (موسی پور ۱۳۸۵ و احمدی ۱۳۸۴)..... ۳۲
- نمودار ۲-۲- ویژگی های برنامه درسی اجرا شده (احمدی، ۱۳۸۴)..... ۳۳
- نمودار ۳-۲- ویژگی های برنامه درسی کسب شده (احمدی، ۱۳۸۴)..... ۳۴
- شکل ۳-۲- دیدگاه اساسی در برنامه درسی..... ۴۴
- شکل ۴-۲- الگوی برنامه درسی از دیدگاه واینشتاین و فانتینی..... ۴۶
- شکل ۵-۲- الگوی شیوه موازی سازی رشته ها..... ۴۹
- شکل ۶-۲- شیوه سازمان دهی چند رشته ای..... ۵۰
- نمودار ۴-۲- مدل پیشنهادی تحقیق..... ۷۵
- نمودار ۱-۴- توزیع فراوانی کل مدرسان رسمی و مدرسان شرکت کننده در پژوهش..... ۱۰۵
- نمودار ۲-۴- توزیع فراوانی مدرسان در هر یک از دروس..... ۱۱۵
- نمودار ۳-۴- توزیع فراوانی دانشجویان و دانش آموخته گان در گروه نمونه..... ۱۳۵
- شکل ۱-۵- میزان انطباق سرفصل های پیش بینی شده با اهداف دروس تخصصی..... ۱۵۶
- شکل ۲-۵- میزان انطباق محتوای دروس تخصصی با صلاحیت های پلیسی پیش بینی شده..... ۱۵۷
- شکل ۳-۵- میزان انطباق اهداف برنامه درسی اجرا شده با برنامه درسی قصد شده برنامه دروس تخصصی عملیات انتظامی..... ۱۵۸
- شکل ۴-۵- انطباق برنامه درسی اجرا شده با برنامه درسی قصد شده..... ۱۵۹
- شکل ۵-۵- میزان تطابق بین سطوح مختلف برنامه درسی..... ۱۶۰
- شکل ۶-۵- اشکال عمودی و تلفیقی میزان مغفول مانده، ناموفق و پنهان به ترتیب در برنامه درسی قصد شده، اجرا شده و کسب شده عملیات انتظامی..... ۱۶۱
- شکل ۷-۵- فرآیند الگوی سطوح برنامه های درسی : قصد شده ، اجرا شده و کسب شده عملیات..... ۱۷

فصل اول

کلیات طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه

هر جا برنامه ای برای دستیابی به هدفی وجود داشته باشد، ارزشیابی عملکرد و تعیین دستاوردهای اجرای برنامه معنا پیدا می کند و هدف آن نیز تشخیص نواقص و کمبودهای برنامه و در نهایت اصلاح و بهبود آن برنامه هاست.

یکی از سیاست های کلانی که در سال های اخیر در سطح نیروی انتظامی و به تبع آن در دانشگاه علوم انتظامی مورد توجه قرار گرفته، رشد و گسترش دانش پلیسی و بهره گیری از این دانش برای برقراری نظم و امنیت در جامعه بوده است. به همین دلیل، پذیرش دانشجویان در سطوح عالی ناجا برای پاسنگویی به نیازهای امنیتی و انتظامی کشور در برنامه آموزش دانشگاه علوم انتظامی لحاظ شده است. برای تحقق این اهداف، در سالهای گذشته نسبت به راه اندازی و گسترش دوره های تحصیلات تکمیلی، بورس های تحصیلی، انتخاب اساتید و پژوهشگران نمونه و توجه به تولید دانش نو در آموزش دانشگاه تاکید بسیار شده است. مهم تر اینکه سرمایه های مادی و معنوی عظیمی در سطح دانشگاه علوم انتظامی به کار افتاده است تا با تربیت و آموزش افسران، برقراری نظم و امنیت در جامعه نهادینه گردد.

همه اقدامات و حرکت هایی که به بخشی از آنها اشاره شد، در قالب برنامه های نسبتاً پرهزینه اجرا شده یا در حال اجرا هستند. بارزترین این حرکت ها، سیاست گذاری و تدوین برنامه و پذیرش دانشجو در دوره کارشناسی ارشد عملیات انتظامی در دانشکده علوم انتظامی از سال ۱۳۸۴ است. در این سال، تدوین محتوای برنامه های درسی رشته عملیات انتظامی در مقطع کارشناسی ارشد در راستای آرمان ها و اهداف کلی ناجا تعیین و به صورت عملی در برنامه های درسی در دانشکده علوم انتظامی اجرا شده، ولی تا به حال ارزشیابی دقیقی از میزان تاثیر گذاری این برنامه ها بر عملکرد فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد عملیات انتظامی به عمل نیامده است.

به منظور آگاهی از تأثیرگذاری این برنامه های درسی بر رشد عملکرد انتظامی دانشجویان، یکی از مهم ترین شیوه ها، ارزشیابی سطوح مختلف برنامه درسی (قصد شده، اجرا شده و کسب شده) است. این ارزشیابی ضمن مقایسه آرمان ها، اهداف، محتوا، روش های یاددهی - یادگیری، مواد آموزشی و تجهیزات پیش بینی شده در برنامه (برنامه درسی قصد شده) با اقدامات و فعالیت های یاددهی - یادگیری از سوی اساتید و مجریان برنامه (برنامه درسی اجرا شده) زمینه را برای